

Przedmiotowe zasady oceniania postępów ucznia w nauce i zachowaniu w edukacji wczesnoszkolnej

Cele oceniania w edukacji wczesnoszkolnej.

Ocenianie w klasach 1-3 ma na celu wspierać szkolny rozwój ucznia poprzez dostarczanie rzetelnej informacji o jego szkolnych osiągnięciach. Celem oceniania w edukacji wczesnoszkolnej jest:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie,
- doskonalenie procesu uczenia się poprzez różnicowanie nauczania w zależności od indywidualnego rytmu zdobywania wiadomości i umiejętności,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.

Ocena szkolna w edukacji wczesnoszkolnej pełni wiele różnorodnych funkcji powiązanych z procesem kształcenia i wspomaganiem dziecka we wszechstronnym rozwoju na miarę jego możliwości. Do tych funkcji zaliczamy:

- funkcję informacyjną - uwzględniającą wkład pracy ucznia;
- funkcję korekcyjną - uwzględniającą efekt, jaki osiąga uczeń;
- funkcję motywacyjną - uwzględniającą możliwości ucznia.

Zakres i przedmiot oceny opisowej ucznia.

1. Roczna ocena opisowa uwzględnia efekty dydaktyczne i wychowawcze ucznia.
2. Ocena opisowa obejmuje opis osiągnięć dydaktycznych ucznia w zakresie:
 - edukacji polonistycznej: czytanie, pisanie, mówienie, słuchanie, wypowiadanie się (ustne i pisemne), gramatykę i ortografię;
 - edukacji matematycznej: pojęcie liczby naturalnej i jej zapis cyfrowy, opanowanie podstawowych działań arytmetycznych (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie), umiejętność rozwiązywania zadań tekstowych, wiadomości z geometrii i umiejętności praktycznych z tego zakresu;
 - edukacji społeczno-przyrodniczej: wiedza o otaczającym środowisku przyrodniczym i środowisku społecznym, umiejętność dokonywania obserwacji;

- edukacji plastyczno-technicznej: kultura pracy, poznawanie architektury, malarstwa i rzeźby, działalność plastyczno-techniczna;
- edukacji muzycznej: odtwarzanie i słuchanie muzyki, percepcja muzyki;
- edukacji informatycznej: bezpiecznego posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną (aplikacje, sprzęt, wykorzystanie technologii w praktyce);
- wychowanie fizyczne: sprawność fizyczno-ruchową, elementy higieny osobistej, gry i zabawy ruchowe.

Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów.

Metody sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- ustnie sprawdzanie wiadomości i umiejętności uczniów,
- prace pisemne (dłuższe wypowiedzi ciągłe, karty pracy),
- kartkówki (nie muszą być zapowiadane),
- sprawdziany i testy (zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem),
- obserwacja uczenia się (samodzielność wykonania prac, praca w grupie),
- obserwacja w czasie pracy indywidualnej i zespołowej z uwzględnieniem zasad bhp
- aktywność na zajęciach,
- twórcza postawa,
- prace samodzielne lub zbiorowe: albumy, makiety, prace przestrzenne, projekty, prace z wykorzystaniem programów komputerowych,
- obsługa zestawu komputerowego i innych urządzeń cyfrowych oraz posługiwanie się programowaniem informatycznym,
- wykonanie zadań praktycznych polegających na umiejętności wykorzystania komputerowego oprogramowania użytkowego (edytory tekstowe, graficzne, kalkulacyjne, komunikacyjne i inne).

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- ciche czytanie,
- głośne czytanie,
- przepisywanie,
- pisanie ze słuchu,
- pisanie z pamięci,
- wypowiedzi ustne, recytacja,

- wypowiedzi pisemne,
- prowadzenie zeszytu i ćwiczeń,
- samodzielne zdobywanie wiadomości, lektura,
- dostrzeganie zjawisk przyrodniczych,
- liczenie pamięciowe,
- wykonywanie i zapisywanie działań matematycznych,
- układanie zadań,
- przeprowadzanie pomiarów,
- stosowanie technik plastycznych i technicznych,
- dokładność i estetyka wykonania prac,
- śpiewanie, czytanie i zapisywanie nut,
- rozpoznawanie utworów muzycznych,
- wykonywanie ćwiczeń gimnastycznych,
- sprawność fizyczna,
- aktywność na lekcji,
- praca samodzielna i w zespole,
- staranność wykonywania zadań,
- umiejętność obsługi zestawu komputerowego i innych urządzeń cyfrowych oraz posługiwania się oprogramowaniem informatycznym,
- stopień wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w praktyce.

Kryteria oceniania

Osiągnięcia uczniów w nauce i zachowaniu udokumentowane zostają w dzienniku elektronicznym klasy.

Oceny bieżące za postępy w nauce są wyrażone w skali od 1 do 6.

Cyfrom odpowiadają nazwy ocen:

- 6 - ocena celująca
- 5 - ocena bardzo dobra
- 4 - ocena dobra
- 3 - ocena dostateczna
- 2 - ocena dopuszczająca
- 1 - ocena niedostateczna

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który:

- W pełni opanował wiedzę i umiejętności z programu nauczania danej klasy;
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych;
- proponuje rozwiązania niekonwencjonalne;
- potrafi samodzielnie wnioskować, uogólniać i dostrzegać związki przyczynowo-skutkowe;
- sprawnie wykonuje ćwiczenia dodatkowe;
- biegle i poprawnie posługuje się terminologią i technologią informatyczną;
- biegle pracuje w kilku aplikacjach komputerowych jednocześnie;
- znacznie wyprzedza wiadomościami i umiejętnościami swoich rówieśników;
- swobodnie porusza się w środowisku programistycznym;
- wykazuje inicjatywę rozwiązywania konkretnych problemów w czasie lekcji i pracy pozalekcyjnej;
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami;
- zaangażowany i aktywny w czasie zajęć
- samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania;
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- sprawnie posługuje się komputerem i zdobytymi wiadomościami;
- uzasadnia potrzebę bezpiecznej i higienicznej pracy z komputerem;
- sprawnie korzysta ze stron internetowych, wykonując różne operacje, zachowując zasady bezpieczeństwa;
- samodzielnie korzysta z wybranych programów komputerowych i zasobów komputera

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości określone programem nauczania w danej klasie;

- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych;
- kończy prace w przewidzianym czasie;
- jest przygotowany do lekcji;
- bezpiecznie i biegle obsługuje komputer;
- jest aktywny na zajęciach;
- sprawnie korzysta z narzędzi w danych programach komputerowych, dba o estetykę prac.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie;
- może mieć braki w opanowaniu podstaw programowych, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki;
- rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- przy pomocy nauczyciela wykonuje niektóre zadania;
- wymaga stałej motywacji do pracy;
- poprawnie i bezpiecznie obsługuje komputer i aplikacje komputerowe;
- poprawnie pracuje tylko w jednej aplikacji;
- uruchamia i korzysta z programów edukacyjnych z pomocą nauczyciela.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- częściowo opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie wymagań zawartych w podstawach programowych;
- większość zadań wykonuje pod kierunkiem nauczyciela;
- wymaga dodatkowego wyjaśnienia sposobu wykonania pracy;
- nie przestrzega limitów czasowych, często nie kończy rozpoczętych działań;
- jest często nieprzygotowany do zajęć;
- tworzy proste dokumenty w programach komputerowych;
- ma trudności z opanowaniem różnych operacji informatycznych;
- mało aktywny na zajęciach, nie zainteresowany zajęciami.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych przez podstawy programowe, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;

- nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadania nawet o niewielkim elementarnym stopniu trudności;
- odmawia wykonania zadania, nie próbuje, nie stara się, niszczy prace;
- uruchamia i obsługuje programy tylko z pomocą;
- jest nieaktywny na zajęciach.

Sprawdziany i prace pisemne są oceniane wg skali % przedstawiającej się następująco:

Przedział procentowy	Ocena
100%	6
91-99%	5
76-90%	4
51-75%	3
41-50%	2
0-40%	1

Dyktanda oceniane będą w następujący sposób:

Ilość błędów	Ocena
0	6
1	5
2-3	4
4-5	3
5-6	2
7	1

Sprawdziany, dyktanda uczeń może poprawić na zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych w terminie 5 dni nauki szkolnej (od daty poznania stopnia uzyskanego ze sprawdzianu). Poprawiać można stopnie 1, 2, 3, 4.

Ocena opisowa końcoworoczna z edukacji informatycznej.

Uczeń (uczennica):

- 6 – doskonale opanował(a) zakres wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.
- 5 – bardzo dobrze opanował(a) zakres wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.
- 4 – dobrze opanował(a) zakres wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.
- 3 – przeciętnie opanował(a) zakres wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.
- 2 – słabo opanował(a) zakres wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.

1 – nie opanował(a) zakresu wiadomości i umiejętności z edukacji informatycznej.

Ocenianie zachowania uczniów.

Roczna ocena zachowania w klasach 1-3 ma charakter opisowy.

Zachowanie ucznia ocenia się w szczególności w następujących obszarach:

- stosunek ucznia do obowiązków szkolnych,
- kultura osobista,
- aktywność społeczna.

Kryteria do oceny opisowej zachowania ucznia:

1. Stosunek ucznia do obowiązków szkolnych

- Utrzymuje porządek w miejscu pracy.
- Potrafi działać według planu.
- Chętnie podejmuje zadania.
- Sprawnie i samodzielnie pracuje na lekcjach.
- Poszukuje własnych oryginalnych rozwiązań.
- Posiada potrzebne do zajęć przybory i materiały.
- Kończy rozpoczęte zadania.
- Wywiązuje się z podjętych zobowiązań.
- Punktualnie i systematycznie uczęszcza do szkoły.
- Rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia.
- Jest zaangażowany w życie klasy i szkoły.

2. Kultura osobista

- Dbą o kulturę słowa.
- Nie jest agresywny i arogancki wobec kolegów i koleżanek.
- Odpowiednio zachowuje się w czasie zajęć, przerw i podczas wycieczek.
- Okazuje szacunek innym osobom.
- Wykazuje życzliwość, uprzejmość w kontaktach z rówieśnikami i pracownikami szkoły.
- Dbą o wspólne mienie.
- Chętnie udziela pomocy innym.
- Stosuje zwroty grzecznościowe.

3. Aktywność społeczna

- Bierze czynny udział w imprezach szkolnych.
- Angażuje się i rzetelnie wykonuje prace społeczne na rzecz klasy, szkoły i środowiska.
- Umie współdziałać w zespole klasowym i czuje się odpowiedzialny za wyniki pracy zespołu.
- Inicjuje pracę i zabawę w grupie.
- Wyraża gotowość do niesienia pomocy.
- Wywiązuje się ze swoich obowiązków.

Dostosowania dla dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych.

Przy ocenianiu opisowym i cząstkowym uwzględnia się orzeczenie lub opinie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Ocenę dziecka dostosowuje się do możliwości intelektualnych. Uczniowie z dysfunkcjami objęci są pomocą w formie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zajęć rewalidacyjnych, korekcyjno-kompensacyjnych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć z pedagogiem, psychologiem i logopedą.

1. Uczniowie słabowidzący

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającego się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań),
- częste zadawanie pytania - „co widzisz?” W celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

2. Uczniowie słabosłyszący

- zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce najlepiej w rzędzie od okna; uczeń, będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust,
- należy mówić do ucznia wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- uczeń niedosłyszący powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzyć książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy, m.in. zapisanie nowego tematu,

- aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy,
- sprawdzanie notatek ucznia i uzupełnianie ich,
- doceniać własną aktywność ucznia i wkład pracy.

3. Specyficzne trudności w uczeniu się

a) Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo:

- dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści, wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej są ogólne, takie same, jak dla innych uczniów,
- sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału,
- uczeń może pisać drukowanymi literami lub na komputerze.

b) Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym:

- oceniać odrębnie merytoryczną stronę pracy i odrębnie poprawność pisowni, nie wpisując tej drugiej oceny do dziennika; w żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

c) Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści:

- kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału),
- ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisanie zmniejszyć ilość zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużyć czas pracy dziecka.
- ograniczać teksty doczytania i pisanie na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku,
- pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania,
- preferowanie wypowiedzi ustnych. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się

często i dotyczyć krótszych partii materiału. Pytania kierowane do ucznia są precyzyjne,

- unikać wyrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany,
- posadzić dziecko blisko tablicy, w celu zwiększenia się jego koncentracji i uwagi, ograniczenia ilości bodźców rozpraszających,
- w przypadku ucznia z dysgrafią akceptowane jest pismo drukowane, pismo na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów). Nie oceniane jest pismo, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną,
- więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu,
- w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów.

d) Spektrum Autyzmu:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- podawanie poleceń w prostszej formie, dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części,
- stosowanie pochwał ucznia, który już pamięta o czymś, o czym wcześniej zapominał,
- wprowadzanie nowych treści i zadań wymaga szczegółowych objaśnień (przydatne są instrukcje obrazkowe bądź kombinacja jednych i drugich),
- przywoływanie uwagi ucznia,
- wykorzystywanie szczególnych talentów ucznia (np. niewiarygodną pamięć związaną z przeczytanymi książkami, usłyszanymi przemówieniami czy statystykami),
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy.

4. Uczeń w sytuacji kryzysowej, traumatycznej:

- umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie,
- rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie,
- przedłużenie czasu pracy ucznia,
- nauczyciel może odpytać ucznia na osobności, a nie przy całej klasie, nie ponaglać, nie krytykować, nie zawstydząć, nie mobilizować stwierdzeniami „*jak się postarasz, to będzie lepiej*”, nie zadawać do domu obszernych partii materiału do opanowania,
- zadbanie o rozwój sfery emocjonalnej takiego ucznia.

5. Uczeń zdolny:

a) Stosowanie zasad:

- indywidualizacji,
- stopniowania trudności,
- systematyczności,
- udzielania pomocy koleżeńskiej,
- powierzanie odpowiedzialnych ról.

b) Metody pracy z uczniem zdolnym:

- aktywizujące,
- problemowe,
- praktycznego działania, czyli pogładowe,
- zespołowe z uwzględnieniem indywidualnych zdolności (asystent, lider),
- zadania o zwiększonym stopniu trudności (karty pracy),
- teksty źródłowe - analiza,
- uczestnictwo w konkursach, olimpiadach przedmiotowych lub artystycznych, przynależność do kół zainteresowań.

Opracował zespół edukacji wczesnoszkolnej:

Magdalena Szczęsna

Karolina Krawczyk

Sylwia Ruszkowska

Marta Chłód

Monika Sowa

Agnieszka Madejczyk

Małgorzata Jegier